

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**СЕКТОР ЗА НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА НАДЗОР НАД ДЕЛАТНОШЋУ ДОБРОВОЉНИХ
ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА**

СЕКТОР ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА У СРБИЈИ

Извештај за треће тромесечје 2014. године

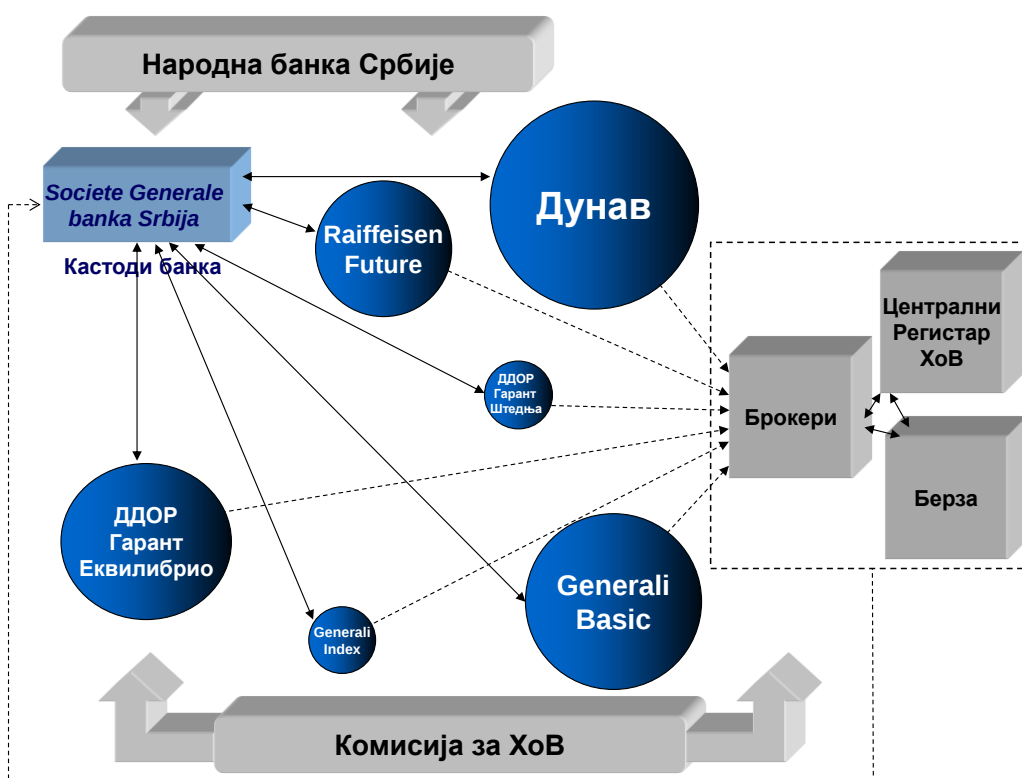
Садржај:

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова.....	3
2. Нето имовина добровољних пензијских фондова	4
3. Структура имовине добровољних пензијских фондова.....	5
4. Принос од улагања.....	6
5. Накнаде друштава за управљање	10
6. Обим трговања хартијама од вредности.....	11
7. Трансакциони трошкови	12
8. Број и структура корисника	12
9. Уплате, исплате и пренос средстава	14

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На тржишту добровољних пензијских фондова на крају трећег тромесечја 2014. године пословала су четири друштва за управљање, која управљају имовином шест добровољних пензијских фондова, једна кастоди банка и четири банке посредника¹.

Слика: Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На крају трећег тромесечја, у друштвима за управљање запослено било је 129 лица. Број запослених није промењен у односу на крај претходног тромесечја.

Народна банка Србије, на основу положеног стручног испита и испуњених осталих потребних услова, издаје дозволу за обављање послова информисања о пословању добровољних пензијских фондова. До краја трећег тромесечја издато је укупно 518 дозвола за обављање послова агента продаје.

Друштва за управљање и банке посредници ангажују агенте продаје. На крају трећег тромесечја друштва за управљање ангажовала су 77 лица, а банке посредници 213 лица.

¹ NLB banka a.d. Beograd, Raiffeisen banka a.d. Beograd, Sberbank a.d. Beograd u Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd.

2. Нето имовина добровољних пензијских фондова

Нето имовина фондова је на крају трећег тромесечја износила 22,7 милијарди динара. У овом тромесечју нето имовина је порасла за 4,4%, а у односу на исти период претходне године за 20,5%. На промену вредности нето имовине утичу нето уплате² средстава у фондове, исплате средстава из фондова и добит коју фондови остварују од улагања. У овом тромесечју нето имовина је више расла по основу добити коју су фондови остварили од улагања него по основу нето уплата које су биле веће од исплата. Укупне уплате су у трећем тромесечју износили 703,9 милиона динара. По основу исплата чланови су у истом периоду повукли 302,4 милиона динара, док је добит од улагања 577,2 милиона динара.

Нето имовина износи 22,7 милијарди динара.

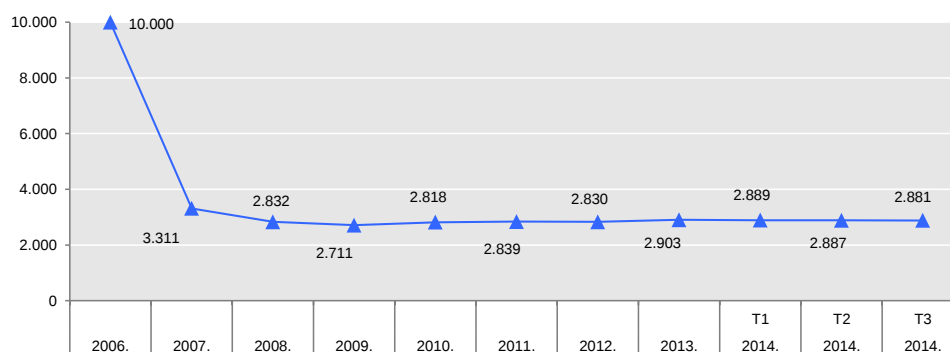
Раст нето имовине у односу на претходно тромесечје износи 964,8 милиона динара.

Нето имовина у сектору на крају периода (у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							T1	T2	T3
3,1	4,6	7,2	9,9	12,5	16,0	19,7	20,6	21,7	22,7

Извор: Народна банка Србије.

Концентрација у сектору на крају периода (Херфиндал–Хиршманов индекс)

Извор: Народна банка Србије.

Тржишна концентрација у сектору³ је на крају овог тромесечја, мерена Херфиндал–Хиршмановим индексом, износила 2.881 поен, што указује на високу концентрацију на тржишту добровољних пензијских фондова. Уколико се фондови класификују по групама према величини нето имовине фонда у односу на висину нето имовине сектора, у групама „велики“ и „средњи“ налазе се по два фонда, који заједно заузимају преко 97% тржишта, док највећи фонд има удео од око 42%.

² Нето уплате су укупне уплате умањене за накнаду приликом уплате.

³ Посматрано према учешћу у укупној нето имовини.

Број фондова у групама подељеним према тржишном учешћу (у јединицама)										
Учешће у нето имовини (у %)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
								T1	T2	T3
Велики (20 и више)	3	2	2	3	2	2	2	2	2	2
Средњи (5 - 19,99)	-	2	3	1	2	2	2	2	2	2
Мали (0 - 4,99)	4	6	5	4	5	5	2	2	2	2

Извор: Народна банка Србије.

3. Структура имовине добровољних пензијских фондова

На крају трећег тромесечја структура улагања имовине фондова није знатније измењена. И даље највећи удео имају државне дужничке хартије од вредности, које чине 89,9% укупне имовине, при чему обвезнице чине 89,3% укупне имовине (обухватају и обвезнице старе девизне штедње, које чине 0,95% укупне имовине), а трезорски записи 0,6% укупне имовине. Средства на кастоди рачунима и орочени депозити банака чине 5,8%, а акције 2,8% укупне имовине фондова.

Највише средстава уложено је у државне дужничке инструменте – 89,9%.

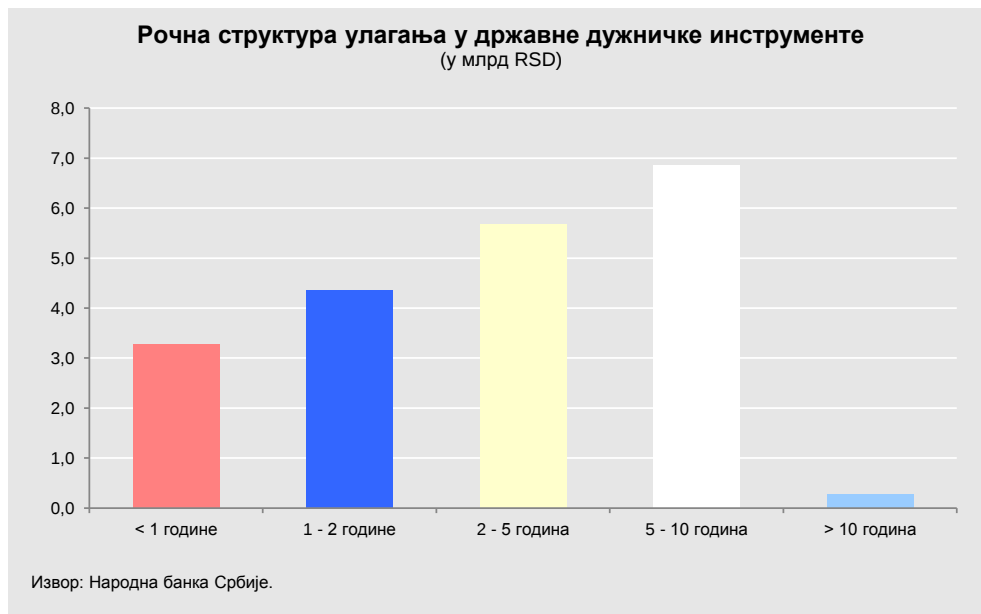

Извор: Народна банка Србије

* Остало: корпоративне обвезнице, некретнине, инвестиционе јединице отворених инвестиционих фондова и потраживања.

На крају трећег тромесечја 16,1% државних дужничких инструмената је с роком доспећа до годину дана, 21,4% с роком доспећа од једне до две године, 27,7% с роком доспећа од две до пет година, 33,5% с роком доспећа од пет до десет година и 1,3% с роком доспећа дужим од десет година.

Просечна рочност средстава⁴ уложених у државне дужничке инструменте је око 3,7 година, а на крају претходног тромесечја била је 3,5 година.

У домаћој валути, на крају овог тромесечја, налази се око 19,3 милијарде динара, или 85,1% укупне имовине, а у страној валути 3,4 милијарде динара, или 14,9% укупне имовине (13,3% у еврима и 1,4% у америчким доларима).

4. Принос од улагања

На крају трећег тромесечја *FONDex*⁵ је достигао вредност од 2.025⁶. Пораст *FONDex*-а представља пондерисани просек приноса свих фондова и у трећем тромесечју је износио 2,6%, а за последњу годину дана 11,6%. Принос *FONDex*-а од почетка пословања⁷ износи 9,4%.

Имајући у виду структуру улагања имовине фонда, на принос утичу: промена криве приноса на државне дужничке инструменте⁸ (промене каматних стопа појединих рочности), промена вредности акција, висина референтне каматне стопе, висина каматних стопа банака и промене курса динара у односу на евро.

На примарном тржишту дужничких државних инструмената (трезорских записа и обвезница трезора) у односу на претходно тромесечје повећан је обим емисија, док дисконтне стопе бележе пад.

⁴ Рочност инструмената пондерисана њиховим уделом у укупним улагањима у државне дужничке инструменте.

⁵ *FONDex* је индекс који представља кретање вредности инвестиционих јединица свих добровољних пензијских фондова на тржишту.

⁶ На дан када је први добровољни пензијски фонд почео с радом, 15. новембра 2006. године, почетна вредност *FONDex*-а износила је 1.000.

⁷ Годишња стопа.

⁸ Пад каматне стопе утиче на раст цене дужничког инструмента и обрнуто. Цене инструмената дуже рочности осетљивије су на промене каматних стопа.

Укупна тржишна вредност емисија деноминованих у динарима у трећем тромесечју износила је 65,7 милијарди динара, наспрам 90,5 милијарди динара из претходног тромесечја. Највише је емитовано трогодишњих (20,0 милијарди динара), једногодишњих (13,1 милијарда динара) и седмогодишњих инструмената (9,6 милијарди динара). У овом тромесечју емитовани су тромесечни, шестомесечни и једногодишњи трезорски записи (укупно 22,9 милијарди динара), као и двогодишње, трогодишње, петогодишње и седмогодишње обвезнице (укупно 42,8 милијарди динара).

Тржишна вредност емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности (у млрд RSD)					
Рок доспећа	T3 2013.	T4 2013.	T1 2014.	T2 2014.	T3 2014.
3м	9,8	6,0	5,9	6,9	7,5
6м	2,9	5,7	2,9	5,5	2,3
12м	17,9	20,4	27,1	24,4	13,1
18м					
24м	15,8	12,1	18,5	20,3	4,3
36м	3,3	29,6	22,2	15,7	20,0
60м	0,4	4,6	3,0	4,0	8,9
84м	0,6		4,1	13,7	9,6
Укупно	50,5	78,5	83,6	90,5	65,7

Извор: Министарство финансија.

У трећем тромесечју извршне стопе динарских инструмената су на истом нивоу као у претходном тромесечју за све рочности, изузев стопа на тромесечне и шестомесечне инструменте, које бележе пад.

Извршне стопе емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности					
Рок доспећа	T3 2013.	T4 2013.	T1 2014.	T2 2014.	T3 2014.
3м	9,2%	9,1%	7,5%	7,6%	6,9%
6м	9,4%	9,0%	7,8%	7,7%	7,2%
12м	10,8%	9,4%	8,9%	8,2%	8,2%
18м					
24м	11,5%	10,1%	9,8%	9,0%	9,0%
36м	12,0%	10,2%	10,5%	10,0%	10,0%
60м	10,7%	11,9%	11,5%	10,8%	10,8%
84м	13,0%		13,0%	11,8%	11,8%

Извор: Министарство финансија.

У трећем тромесечју емитовани су еуроденоминовани државни дужнички инструменти, у укупној вредности од око 170,5 милиона евра, и то: једногодишњи (47,9 милиона евра), са стопом од 3,2%, двогодишњи (26,5 милиона евра), са стопом од 4,0%, трогодишњи (58,5 милиона евра), са стопом од 4,8%, и петогодишњи (37,6 милиона евра), са стопом од 5,0%. У односу на претходно тромесечје, каматне стопе на једногодишње хартије су задржане на

истом нивоу, на двогодишње бележе пад, а на трогодишње и петогодишње пораст.

Тржишна вредност емитованих евроденоминованих државних дужничких инструмената, по рочности (у млн EUR)					
Рок доспећа	T3 2013.	T4 2013.	T1 2014.	T2 2014.	T3 2014.
12м	-	130,5	48,4	113,2	47,9
24м	50,0	138,2	68,5	128,6	26,5
36м	37,2		49,6	62,8	58,5
60м	25,8	60,0	47,3	23,9	37,6
120м	-	-	-	96,6	-
Укупно	113,0	328,7	213,8	424,1	170,5

Извор: Министарство финансија.

Извршне стопе емитованих евроденоминованих државних дужничких инструмената, по рочности					
Рок доспећа	T3 2013.	T4 2013.	T1 2014.	T2 2014.	T3 2014.
12м	-	3,5%	3,3%	3,2%	3,2%
24м	4,5%	4,3%	4,1%	4,1%	4,0%
36м	5,0%	-	4,8%	4,7%	4,8%
60м	5,3%	5,2%	5,1%	4,9%	5,0%
120м	-	-	-	5,5%	-

Извор: Министарство финансија.

На тржишту обвезница старе девизне штедње на крају трећег тромесечја принос обвезнице доспећа 2015. године износи 2,8%, а принос обвезнице доспећа 2016. године 4,1%.

На Београдској берзи је током трећег тромесечја забележен раст цена акција од 16,1%, мерено индексом *BELEX15*⁹ (вредност индекса на крају септембра била је 661,4). Раст индекса за последњу годину дана износи 26,0%.

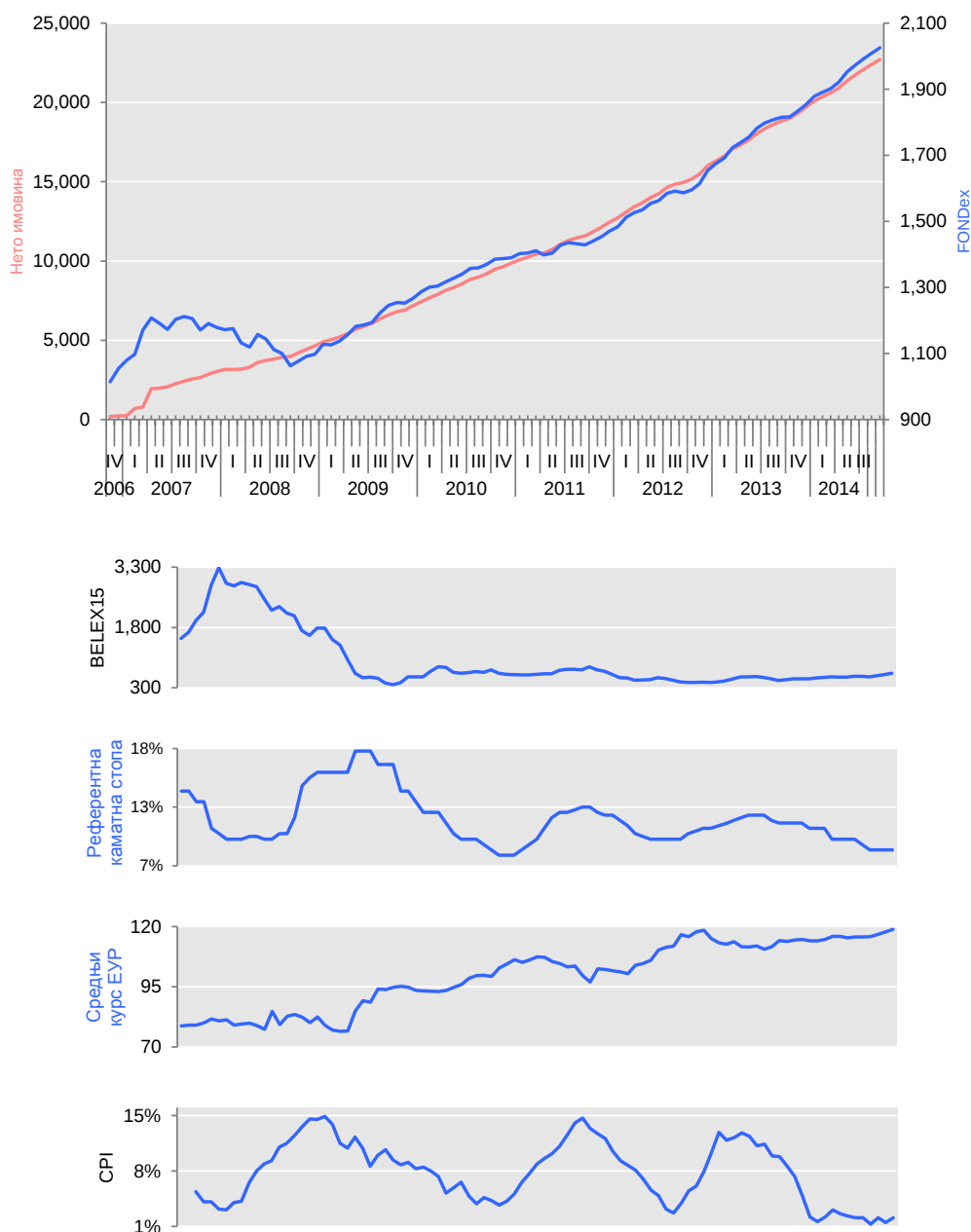
Референтна каматна стопа је на крају трећег тромесечја износила 8,5%, исто као и у претходном тромесечју. Ниво каматних стопа које фондови остварују на средства у динарима на кастоди рачунима у вези је с кретањем референтне каматне стопе.

У овом тромесечју, курс динара у односу на евро је забележио пад, тако да је на крају трећег тромесечја вредност динара мања за 2,6% у односу на крај претходног тромесечја. Истовремено, вредност динара је у односу на амерички долар мања за 10,3%.

⁹ Од укупног улагања фондова у акције, највећи део односи се на акције које се налазе у корпи *BELEX15*, тако да овај индекс представља добар репер за акцијски део портфолија фондова.

На крају трећег тромесечја цене потрошачких производа и услуга су порасле. Месечне стопе раста цена у јулу, августу и септембру биле су $-0,1\%$, $-0,2\%$, односно $0,7\%$, респективно, док стопа инфлације у септембру 2014. године у односу на исти месец претходне године износи $2,1\%$.

Кретање вредности нето имовине, FONDex-а и кључних показатеља од почетка пословања ДПФ
(у млн RSD, јединицама, односно у %)

Извор: Народна банка Србије, Београдска берза, Републички завод за статистику

5. Накнаде друштава за управљање

Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима прописује максималне процентуалне износе накнада које друштва за управљање могу да наплате члановима фонда. Накнаде друштва

Накнаде за управљање биће ограничене на 1,25% након што нето имовина свих фондова достигне 0,75% БДП-а.

састоје се од накнаде приликом уплате доприноса и накнаде за управљање фондом. Накнада приликом уплате не може бити већа од 3% износа уплате, накнада за управљање не може бити већа од 2% обрачунске нето вредности имовине, док накнада за пренос рачуна може бити наплаћена само у висини стварних трошкова преноса.

Усвајањем измена закона, почетком маја 2011. године, измењене су и накнаде које друштва наплаћују, а које ће се примењивати када нето имовина свих фондова достигне 0,75% БДП-а. Предвиђено је да максимална накнада за управљање буде 1,25% годишње обрачунске нето вредности имовине, док висина накнаде приликом уплате неће бити законски ограничена. Тренутно је нето имовина на нивоу од око 0,59%¹⁰ БДП-а.

Накнаде су један од параметара које члан треба да има у виду приликом избора фонда, али тај параметар не треба посматрати изоловано. Висина накнаде зависи од инвестиционе политике, односно активности инвестирања. По правилу, активнији фондови, намењени млађим особама које ће доприносе уплаћивати у дужем периоду, у већем проценту инвестирају у сложеније инструменте, преузимају већи ниво ризика и од таквих фондова очекује се већи принос, због чега имају и веће накнаде. С друге стране, фонд који инвестира пасивно и у сигурније финансијске инструменте треба да има мање накнаде. Инвестициону политику фонда, тј. планирано улагање средстава чланова фонда, очекивани принос фонда и ниво ризика који фонд (односно члан) преузима, као и накнаде које друштва наплаћују, треба посматрати заједно при доношењу одлуке о избору фонда.

Од почетка пословања друштва наплаћују накнаду за управљање у износу од 2%, док се накнада приликом уплате смањивала и у трећем тромесечју је износила у просеку 1,97%. Однос две

Просечна накнада приликом уплате у трећем тромесечју износила је 1,97%.

накнаде променио се од почетка пословања друштава, када је био већи у корист накнаде приликом уплате, до данас, када накнада за управљање чини око 89% укупно наплаћених накнада. Таква промена односа две накнаде настала је као последица раста нето вредности имовине фонда и све веће основе на коју се наплаћује накнада за управљање.

¹⁰ Извор БДП: База података републичког завода за статистику – Квартални бруто домаћи производ у текућим ценама, недесезонирани подаци.

Накнада приликом уплате, иако видљива на првом кораку, тј. приликом уплате средстава у фонд, није и највећи трошак за члана. То је трошак који члан плаћа само једном, као врсту улазне накнаде.

Накнада за управљање обрачунава се свакодневно на вредност нето имовине фонда и садржана је директно у вредности инвестиционе јединице, тако да обрачуната и објављена вредност инвестиционе јединице јесте вредност након одбитка накнаде за управљање фондом.

У трећем тромесечју накнада за управљање износила је 111,7 милиона динара, а добит од улагања коју су остварили фондови 577,2 милиона динара. У последњој годину дана накнада за управљање износи 412,7 милиона динара, док је у истом периоду остварена добит од 2.279,9 милиона динара. С даљим растом нето имовине, али и јачањем конкуренције између фондова може се очекивати постепено смањивање накнаде за управљање.

Износ наплаћених накнада друштава за управљање
(у млн RSD)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
								T1	T2	T3
Накнада приликом уплате	42,9	56,9	54,9	59,4	57,9	60,1	58,7	12,7	13,0	13,9
Накнада за управљање	37,8	73,5	117,3	170,7	220,0	284,1	357,8	99,6	105,1	111,7

Извор: Народна банка Србије.

6. Обим трговања хартијама од вредности

Обим промета добровољних пензијских фондова је у трећем тромесечју износио 3,0 милијарди динара.

У овом тромесечју трансакције куповине хартија од вредности су се вршиле само путем аукција државних дужничких инструмената. Учешће добровољних пензијских фондова у промету на Београдској берзи у трећем тромесечју је износило око 0,13%, а у претходном тромесечју 4,3%.

Трговање добровољних пензијских фондова хартијама од вредности
(у млрд RSD)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							T1	T2	T3
Обим промета ХоВ	1,7	13,1	14,9	19,3	13,2	12,9	4,5	8,4	3,0
Куповина	1,8	8,1	8,1	10,6	7,1	9,0	2,9	3,7	2,7
Београдска берза	0,8	0,4	1,3	0,7	0,3	0,4	0,1	0,8	-
Ванберзанско трговање	0,3	0,4	0,3	1,3	0,1	0,7	0,0	0,5	-
Аукције државних ХоВ	0,0	7,3	6,5	8,6	6,7	7,9	2,8	3,2	2,7
Продаја	0,4	0,4	0,8	3,8	4,2	2,0	1,1	2,0	0,3
Београдска берза	0,1	0,1	0,6	0,4	0,3	0,6	0,1	0,2	0,0
Ванберзанско трговање	0,3	0,3	0,2	3,4	3,9	1,4	1,1	1,8	0,3
Доспеће	0,2	4,6	6,1	4,9	2,0	2,0	0,5	2,6	0,0
Однос куповине према продаји и доспећу	2,4	1,6	1,2	1,2	1,1	2,3	1,8	0,8	9,7
Учешће у укупном промету на Београдској берзи (у %)	1,2%	1,1%	8,0%	3,8%	2,6%	3,4%	2,3%	4,3%	0,1%

Извор: Народна банка Србије и Београдска берза.

7. Трансакциони трошкови

Трошкови настали у вези с куповином, продајом и преносом хартија од вредности (накнаде централног регистра, берзанске накнаде, пореске обавезе) и трошкови текућег одржавања непокретности у које је уложена имовина фонда наплаћују се из имовине фонда. Остали трошкови иду на терет друштва за управљање.

Највећи удео у трансакционим трошковима, који иду на терет фонда, имају накнаде централног регистра, док су од трошкова које друштва за управљање плаћају из својих средстава најзначајније накнаде кастоди банке.

Износ трансакционих трошкова
(у млн RSD)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
								T1	T2	T3
Укупно	10,0	5,3	7,4	9,5	7,0	4,7	6,0	1,6	1,8	0,6
Брокерске накнаде	4,5	2,2	3,8	4,5	2,9	2,0	2,5	0,5	0,7	0,0
Накнаде кастоди банке	1,8	1,5	2,0	2,4	2,2	1,5	1,9	0,4	0,5	0,3
Берзанске накнаде	1,6	0,8	0,4	1,1	0,8	0,3	0,6	0,1	0,2	0,0
Накнаде централног регистра	1,0	0,6	1,2	1,5	1,1	0,9	0,9	0,5	0,4	0,2
Остали трошкови	1,1	0,2	-	-	-	-	0,1	-	0,0	-

Извор: Народна банка Србије.

8. Број и структура корисника

На крају трећег тромесечја, у фази акумулације¹¹ налазило се укупно 186.578 корисника¹². Они укупно имају 250.745 склопљених уговора о чланству¹³ у добровољним пензијским фондовима.

Укупан број корисника на крају трећег тромесечја износио је 186.578.

Број уговора и број корисника
(у хиљадама)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
								T1	T2	T3
Број уговора	158,5	201,6	215,7	220,4	234,4	240,4	244,5	250,4	250,1	250,7
Број корисника	-	156,0	165,2	166,8	174,9	179,8	183,5	185,8	185,7	186,6
Удео активних корисника у укупном броју (у %)	-	41,6%	36,0%	43,9%	35,1%	30,5%	30,3%	27,7%	29,7%	30,1%

Извор: Народна банка Србије.

¹¹ Чланство у фонду дели се на две фазе – фазу акумулације (период у коме се уплаћују средства) и фазу повлачења средстава (период када члан повлачи акумулирана средства).

¹² Број корисника је број особа које су чланови добровољног пензијског фонда (или фондова). Овај број је мањи од броја уговора о чланству, с обзиром на то да знатан број корисника има више од једног склопљеног уговора о чланству у истом или у различитим фондовима.

¹³ Број уговора о чланству је збир броја индивидуалних уговора о чланству и броја чланова свих пензијских планова.

Учешће корисника услуга пензијских фондова у укупном броју становника износи око 2,5%, а сваки десети запослени је члан неког пензијског фонда.

Структура корисника по динамици уплате (у јединицама и у %)			
Корисници који су имали уплату	Период	Број корисника	Удео (%)
	1 месец	56.130	30%
	3 месеца	62.656	34%
	6 месеци	64.490	35%
	12 месеци	75.584	41%
	Од учлањења (1)	156.874	84%
	Без средстава на рачунима (2)	29.704	16%
Укупно (1+2)		186.578	

Извор: Народна банка Србије.

Износ акумулираних средстава зависи од висине уплата, приноса које остварују фондови, висине накнада и дужине периода акумулације средстава, тако да се с повећањем износа доприноса и периода акумулације средстава, уз приносе које фондови остварују, повећава и износ просечних средстава на индивидуалним рачунима чланова. Просечан износ акумулираних средстава на рачунима чланова који су до сада најмање једанпут уплатили допринос износи нешто више од 144 хиљада динара и у сталном је порасту.

Просечан износ акумулираних средстава на крају периода
(у хиљадама RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							T1	T2	T3
-	34,6	52,2	70,5	84,5	105,3	127,3	131,3	139,1	144,5

Извор: Народна банка Србије.

На крају трећег тромесечја, број корисника који су чланови два или више фондова износи 35.592, или 19,1% укупног броја.

Број корисника по броју фондова у којима су чланови (у јединицама)	
Број фондова	Број корисника
1	150.986
2	26.212
3	9.300
4	77
6	3

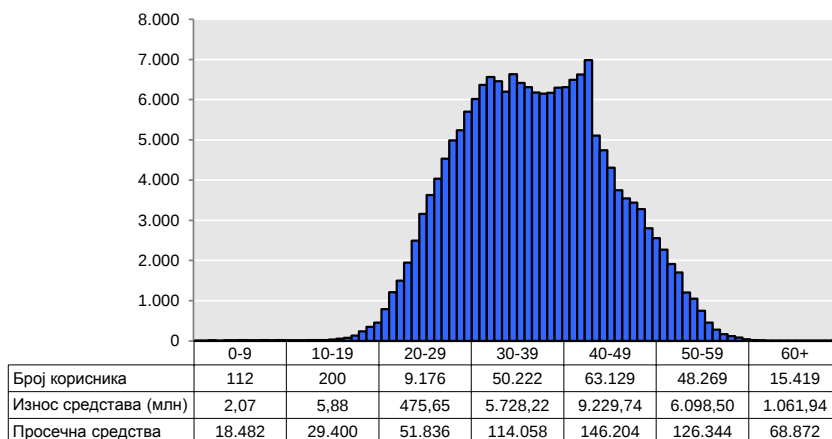
Извор: Народна банка Србије.

Број корисника по броју закључених уговора о чланству (у јединицама)	
Број уговора	Број корисника
1	139.611
2	33.636
3	10.482
4	2.113
5	529
6	154
7	38
8	6
9	9

Извор: Народна банка Србије.

Структура корисника по полу и износу њихових средстава није се ни у трећем тромесечју знатно променила у односу на претходне периоде. У већини су мушкарци, који у укупном броју корисника учествују са око 60%.

Расподела корисника и акумулираних средстава по годинама живота
(у јединицама, односно у RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Просечна старост корисника добровољних пензијских фондова на крају трећег тромесечја износила је око 45 година, а највише је корисника старости од 30 до 50 година, око 61%. Таква структура корисника је стална и не мења се од почетка рада фондова. Исто тако, проценат корисника који су старији од 53 године сличан је као у претходним годинама, око 23%.

9. Уплате, исплате и пренос средстава

Осим у 2007. години, када је највећи број добровољних пензијских фондова основан и када су уплате биле најмање, укупне уплате су стабилне током година и кретале су се на нивоу од 2,2 до 2,7 милијарди динара годишње. У трећем тромесечју, од укупних уплата, 19,6% односило се на индивидуалне уплате, 33,6% на уплате послодаваца који као обвезници уплате својим запосленима уплаћују доприносе у пензијски фонд, а 46,8% на уплате преко пензијских планова. Овај однос се није много мењао од 2008. године до данас.

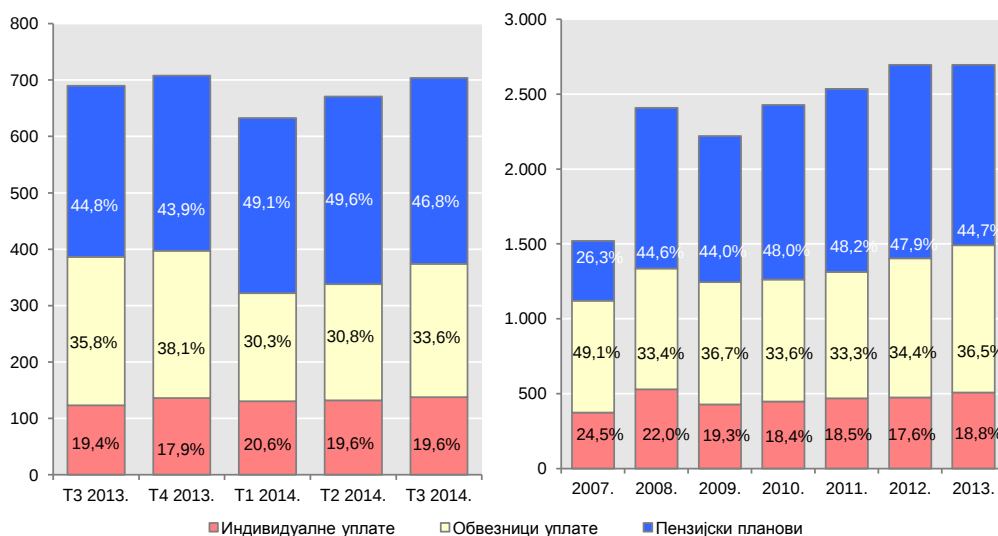
Укупне уплате у трећем тромесечју износиле су 703,9 милиона динара.

Укупне уплате доприноса у фондове (у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							T1	T2	T3
1,50	2,25	2,22	2,43	2,53	2,70	2,70	0,63	0,67	0,70

Извор: Народна банка Србије.

Обим и структура укупних уплата доприноса
(у млн RSD, односно у %)

Извор: Народна банка Србије.

Иако постоји могућност индивидуалних уплата доприноса, највећи број уплата врши се преко послодаваца који својим запосленима уплаћују средства у фонд, чиме показују висок степен одговорности према запосленима. Велики потенцијал за даљи раст броја чланова пензијских фондова управо је у компанијама с великим бројем запослених. На тај начин запослени, односно послодавци, могу остварити уштеде, с обзиром на то да се уплата пензијског доприноса у добровољне пензијске фондове из средстава послодавца ослобађа плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање до износа од 5.329¹⁴ динара по запосленом месечно, као и да се уплате у истом износу које послодавац врши путем административне забране, обуставом и плаћањем из зараде запосленог ослобађају плаћања пореза. Наведене олакшице представљају додатни вид стимулације за запослене и послодавце да један део издвајања за зараде усмере ка штедњи у добровољним пензијским фондовима.

Исплате средстава највећим делом врше се једнократно. Будући да повлачење средстава врше чланови који испуњавају услове, а нису дуго у фонду, акумулирана сума на њиховим рачунима је релативно мала, те је овакав начин исплате и очекиван, иако он не одговара природи добровољних пензијских фондова, која претпоставља коришћење акумулираних средстава у дужем периоду. С повећањем периода акумулације средстава и суме средстава на рачунима, може се очекивати повећање удела програмираних исплата и других начина повлачења. Поред тога, за чланове који су приступили пензијским фондовима након измена закона у мају 2011. године – прописан је максимални износ од 30% који се може повући једнократном исплатом.

¹⁴ На основу одлуке Владе Републике Србије, једном годишње се врши усклађивање овог износа са висином инфлације у претходној години.

Укупне исплате средстава члановима фондова
(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							T1	T2	T3
141,4	384,6	448,5	458,1	517,6	751,7	945,2	252,5	299,3	302,4

Извор: Народна банка Србије.

Исплате средстава из фондова се повећавају из године у годину. Оваква појава нормална је последица развоја система, јер ће се с повећањем доприноса и нето имовине и повећањем броја година функционисања система добровољних пензијских фондова, повећавати и висина исплата посматрано у апсолутним износима.

Укупне исплате корисницима су у трећем тромесечју износиле 302,4 милиона динара.

Трансфери представљају пренос средстава из једног фонда у други. Члан фонда из било ког разлога може пренети део или сва средства, при чему плаћа само стварне трошкове преноса.

У трећем тромесечју трансфери су износили 22,7 милиона динара.

Укупни трансфери између фондова
(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							T1	T2	T3
19,5	235,1	141,5	216,1	165,9	72,3	137,2	57,2	20,9	22,7

Извор: Народна банка Србије.